

دستورالعمل تکمیل دستورالعمل چک لیست تیم سلامت (پزشک) در حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

طرح تحول نظام سلامت

اسفند ۱۳۹۴

معاونت بهداشت

دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

چکلیست ارزیابی پزشک خانواده

محتوی این چک لیست جهت پایش و ارزشیابی پزشک تیم سلامت تهیه و تدوین شده و مشتمل بر ۹ سوال با جمع امتیازات ۳۶ در حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد است. در ذیل استانداردها و معیار هر سوال بر اساس دستورالعملها و شرح وظایف پزشک در مرکز جامع خدمات سلامت و مطابق با فرآیند ارائه خدمات بر اساس فلوچارت برنامه‌های سلامت روان، سلامت اجتماعی و پیشگیری از مصرف مواد و الکل به تفصیل بیان شده.

مشخصات کلی و نحوه محاسبه امتیازها

ستون امتیاز کل

عدد نهایی هر امتیاز بر اساس استاندارد / معیار تعیین شده را نشان می‌دهد.

ستون امتیاز مکتسبه

پایش کننده بر اساس رویت مستندات مربوط به هر سوال و مطابق با تعریف استاندارد امتیاز پزشک را محاسبه کرده و در این ستون درج می‌کند.

ستون مورد ندارد

این ستون در مواردی که پیش نیاز انجام خدمات تامین نبوده و یا پرسنل مرتبط با آن همکاری نداشته‌اند (به عنوان مثال عدم برگزاری دوره‌های آموزشی توسط ستاد) علامت زده شده و در انتها فرم از عدد کل امتیاز کسر خواهد شد. بدین ترتیب امتیاز نهایی از عدد ۳۶ با توجه به مواردی که مورد نداشته کسر می‌شود.

مثال: در صورتی که طی سه ماه گذشته هیچ مورد اورژانسی در مرکز شناسایی نشده باشد. ستون مورد ندارد برای سوال نهم علامت زده شده و امتیاز کل برای پزشک از عدد نهایی ۳۳ محاسبه خواهد شد.

سوال اول و دوم

آیا پزشک در دوره آموزشی - توجیهی بدو خدمت برنامه ها شرکت داشته است؟

امتیاز این سوال بر اساس موقعیت پایش شونده شامل اولین پایش از زمان اجرای طرح نظام تحول و در مراحل بعد در مورد پایش های دوره ای است.

مرحله اول در اولین پایش:

- امتیاز کامل (دو امتیاز) برای شرکت در دوره های آموزش سلامت روان، اجتماعی و اعتیاد حداقل ۶ ساعت و دریافت گواهی ای معتبر که بر اساس کوریکولوم توسط روانپزشک انجام شده باشد. رویت گواهی پزشک در درج امتیاز ضروری است.

- وجود بسته های آموزشی شامل کتاب و فایل های الکترونیک در صورت وجود کامپیوتر (یک امتیاز)

مرحله دوم مربوط به پایش های دوره ای:

- امتیاز کامل (دو امتیاز) برای شرکت در دوره های آموزش سلامت روان، اجتماعی و اعتیاد حداقل ۶ ساعت در طول یک سال گذشته و دریافت گواهی ای معتبر که بر اساس کوریکولوم توسط روانپزشک انجام شده باشد. رویت گواهی پزشک در درج امتیاز ضروری است.

- وجود بسته های آموزشی شامل کتاب و فایل های الکترونیک در صورت وجود کامپیوتر (یک امتیاز)

سوال سوم

برگزاری جلسات آموزشی توسط پزشک

پزشک تیم سلامت موظف است هر سه ماه یکبار برای اعضای تیم سلامت زیر مجموعه خود در حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد در موارد بیماریابی، روند پیگیری ها، نحوه ارجاع، مدیریت بیماران و بررسی روند کار تیمی، جلسه آموزشی برگزار نماید.

همچنین برگزاری جلسات آموزش گروهی برای خانواده بیماران حداقل هر سه ماه یکبار و برای هر یک از گروه های هدف (خانواده های دارای بیمار معلول ذهنی، بیماران سایکوتیک، مبتلایان به صرع و ... با محتوی آشنایی با نوع اختلال نحوه مراقبت های دارویی و آشنایی با عواض دارویی، شناسایی علائم خطر و نحوه همکاری با تیم سلامت بر همین اساس:

- رویت مستندات برگزاری جلسه آموزشی پرسنل در هر فصل (دو امتیاز)

- رویت مستندات برگزاری جلسه آموزش گروهی خانواده های بیماران در هر فصل (دو امتیاز)

سوال چهارم

فرآیند مدیریت بیماری توسط پزشک به درستی انجام می‌گیرد؟

فرآیند مدیریت بیماری مطابق با شرح وظایف پزشک بر اساس بررسی نحوه تکمیل پرونده سلامت بیماران و رویت مستندات شامل:

بر همین اساس و با انتخاب ۲ پرونده به صورت تصادفی:

- ✓ تکمیل فرم شرح حال روانپزشکی (یک امتیاز)
 - ✓ تکمیل فرم ثبت مراقبت (یک امتیاز)
 - ✓ ثبت تشخیص قطعی در فرم شرح حال و فرم پسخوراند ارجاع (یک امتیاز)
 - ✓ وجود ته برگ ارجاع به روانشناس و مراقب سلامت (یک امتیاز)
- به هر کدام از موارد فوق در پرونده یک امتیاز تعلق می‌گیرد و در مجموع برای هر پرونده (چهار امتیاز)
- با انتخاب ۱ پرونده تصادفی از موارد اورژانس و تشخیص اختلال سایکوتیک:

- ✓ تکمیل فرم شرح حال روانپزشکی (یک امتیاز)
 - ✓ تکمیل فرم ثبت مراقبت (یک امتیاز)
 - ✓ ثبت تشخیص قطعی در فرم شرح حال و فرم پسخوراند ارجاع (یک امتیاز)
 - ✓ وجود ته برگ ارجاع به روانشناس و مراقب سلامت (یک امتیاز)
 - ✓ ارجاع به سطوح تخصصی (اولین ویزیت بیماران سایکوتیک و اورژانسی) بر اساس فلوچارت (یک امتیاز)
 - ✓ ثبت پسخوراند ارجاع (یک امتیاز)
- به هر کدام از موارد فوق در پرونده‌های اورژانس و تشخیص سایکوز یک امتیاز تعلق می‌گیرد و در مجموع (شش امتیاز)

نکته:

◀ به موارد جدید بیمار یابی از میان مراجعین بر اساس گزارش خود پزشک و خارج از روند غربالگری کارشناس مراقب سلامت، یک امتیاز تشویقی تعلق می‌گیرد.

سوال پنجم

بررسی پایش و نظارت از خانه‌های بهداشت/ پایگاه سلامت توسط پزشک مطابق با برنامه زمانبندی

از آنجایی که مسئولیت بیماران و مدیریت مرکز جامع سلامت بر عهده پزشک است در کنار برگزاری جلسات آموزشی در حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد برای تیم سلامت، پزشک موظف است روند عملکرد کارشناس مراقب سلامت و روانشناس تیم را هر سه ماه یکبار و به طور فصلی مورد بررسی قرار داده و موانع و مشکلات را جهت رفع به ستاد شهرستان گزارش دهد.

- رویت مستندات گزارش پایش عملکرد کارشناس مراقب سلامت (دو امتیاز)
- رویت مستندات گزارش پایش عملکرد کارشناس مراقب سلامت (دو امتیاز)

سوال ششم

نظارت بر ثبت و ارسال به موقع آمارها

فرم‌های ثبت آمار و ارائه خدمات در حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد به صورت ماهانه توسط کارشناس مراقب سلامت جهت جمع‌آوری به ستاد شهرستان ارسال خواهد شد. از آنجاییکه ثبت موارد تشخیص اختلالات بعد از تایید پزشک صورت می‌گیرد. مسئولیت بررسی ارسال آمار و ارائه خدمات تخصصی روانشناس بر اساس شرح وظایف بر عهده پزشک خواهد بود.

- بررسی ثبت صحیح فرم‌های ثبت اختلالات روانپزشکی (یک امتیاز)
- بررسی ثبت صحیح فرم‌های ثبت سلامت اجتماعی و اعتیاد (یک امتیاز)
- بررسی فرم گزارش عملکرد فصلی خدمات روانشناس (یک امتیاز)

نکته:

◀ ثبت اختلال دمانس صرفاً پس از غربالگری و تشخیص توسط پزشک امکان پذیر می‌باشد.

سوال هفتم

تسلط بر تحلیل پهنل اطلاعات آماری برنامه‌های سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد در مرکز

تابلوی مدیریت اطلاعات سلامت در حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد مبین عملکرد اعضای تیم سلامت در بیماریابی و مراقبت از اختلالات روانپزشکی و مصرف مواد همچنین مشکلات اجتماعی خواهد بود. فرمت این تابلو از طریق ستاد وزارت بهداشت در اختیار دانشگاه های علوم پزشکی قرار خواهد گرفت و شاخص های عملکردی را شامل می‌شود. مراکز خدمات سلامت موظف خواهند بود نسخه عملکرد حوزه خود را از

طریق ستاد دانشگاه دریافت کرده و به صورت تابلوی آماری از مجموع خدمات در هر سه ماه در اتاق پزشک نصب کنند.

بر این اساس:

- نصب پنل به تفکیک مراکز و پایگاه های تحت پوشش در اتاق پزشک (نیم امتیاز)
- تسلط بر تحلیل وضعیت موجود توسط پزشک (یک و نیم امتیاز)

نکته:

◀ کارشناس ستاد شهرستان مطوف است بر اساس داده‌های جمع آوری شده از مراکز تابلوی مدیریت اطلاعات را به صورت پرینت و قابل نصب هر سه ماه در اختیار پزشک مرکز قرار دهد.

سوال هشتم

نظارت بر وضعیت داروهای روانپزشکی مورد نیاز در مراکز

پزشک تیم سلامت موظف است با ارزیابی صحیح از وضعیت مبتلایان به اختلالات روانپزشکی و مصرف مواد، مبتلایان به اختلال صرع و همچنین داروهای خاص در مداخلات اورژانس روانپزشکی بخصوص برای گروه‌های پرخطر (بیماران سایکوتیک، موارد مسمومیت مواد، مادران باردار و ...) از ذخیره دارویی و داروهای مورد نیاز مطلع باشد و مسئولین فنی داروخانه مراکز را در جریان نیازها قرار دهد.

بر این اساس:

- برای تکمیل فرم‌های درخواست دارو تا سوم ماه پایانی هر فصل (یک امتیاز) تعلق خواهد گرفت.

نکته:

◀ مسئولیت عدم وجود داروی روانپزشکی در مرکز، (با وجود فرم تکمیل شده درخواست دارو توسط پزشک)، بر عهده مسئول فنی داروخانه خواهد بود.

آیا پیگیری موارد فوریت‌های روانپزشکی و اجتماعی انجام شده است؟

اورژانس‌های روانپزشکی شامل خشونت و پرخاشگری به گونه‌ای که منجر به آسیب به خود یا دیگران شود، افکار خودکشی یا اقدام به خودکشی، تشنج پایدار، عوارض شدید داروهای روانپزشکی که توسط کارشناس مراقب سلامت و یا مراجعه به مرکز سلامت جامعه اتفاق می‌افتد از اولویت‌های مداخله پزشک تیم سلامت به است و پزشک ضمن مداخله تخصصی موظف به انجام فرآیند ارجاع به سطوح تخصصی و پیگیری بازخود ارجاع و مدیریت بحران خواهد بود.

بر این اساس:

- مطابق با لیست ثبت ارجاع فوریت‌های روانپزشکی در مرکز جامع سلامت: مداخله، پیگیری و پس‌خوراند ۱۰۰ درصد موارد فوریت روانپزشکی به روانشناس و مراقب سلامت (دو امتیاز)
- ارجاع به سطوح تخصصی برای مداخله بر اساس دستورالعمل پزشک (یک امتیاز)

نکته مهم:

◀ به دلیل اهمیت موارد اورژانس روانپزشکی در صورتیکه ۱۰۰٪ موارد توسط پزشک پیگیری نشده باشد امتیازی تعلق نمی‌گیرد و نیمی از کل امتیاز سوال شماره ۴ کسر خواهد شد.

